

Kritički osvrt na knjigu Pedagogija obespravljenih

Pišem ovaj tekst u trenutku kada dijelovi Bosne i Hercegovine obilježavaju Dan državnosti Bosne i Hercegovine, jedan od rijetkih državnih praznika koji mi je iznimno važan. Važan u smislu razvoja društva, izgradnje autetičnog, pluralnog BIH društva.

Pišem ovaj tekst u trenutku kada dijelovi Bosne i Hercegovine obilježavaju Dan državnosti Bosne i Hercegovine, jedan od rijetkih državnih praznika koji mi je iznimno važan. Važan u smislu razvoja društva, izgradnje autetičnog, pluralnog bosanskohercegovačkog društva.

Pedagogiju obespravljenih, u daljem tekstu, poistovijetila bih sa antifašističkom borbom i najvećim evropskim pokretom protiv fašizma.

Građani Bosne i Hercegovine, pa i cijele Jugoslavije odlučuju reći „NE“ 1941. fašizmu organizovanjem Pokreta otpora čija je jedna od posljedica ZAVNOBIH (Zemaljsko antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Bosne i Hercegovine) kao najviše predstavničko i zakonodavno tijelo na teritoriji Bosne i Hercegovine za vrijeme okupacije Kraljevine Jugoslavije od strane Sila Osovine u Drugom svjetskom ratu. Odlučujuće „NE“ nisu izrekli ni Italijani, ni Francuzi, ni Česi, ni Njemci, ni Poljaci nego građani Jugoslavije.

Postavlja se pitanje zašto građani Jugoslavije, a odgovor nam upravo daje Pedagogija obespravljenih. „Tko je spremniji od obespravljenih razumjeti značenje ugnjetačkog društva.“ Do dolaska Pokreta otpora građani Jugoslavije bivaju socijalno, obrazovno, politični, vjerski dehumanizirani.

Jugosloveni na čelu sa Komunističkom partijom svoju slobodu nisu stekli slučajnošću, već odlučnošću, istraživanjem, spoznajom, nužnošću i kreativnošću da se bore za izgradnju novog emancipovanog čovjeka. Čovjeka koji će steći potpunu samostalnost i slobodu, oslobođenog bilo kakve zavisnosti, ugnjetavanja ili ograničenja.

Rezultati njihove borbe, ali ne samo borbe nego i istraživanja, kritičkog gledanja društva dovode do ZAVNOBIH-a koji se bavi društvenim razvojem, dizanjem društva iz pepela. Deklaracija ZAVNOBIH-a garantuje nacionalnu ravnopravnost, vjersku slobodu, slobodu izbora i dogovora, udruživanja i štampe, ličnu i imovničku sigurnost građana, kao i slobodu privatne inicijative u privrednom životu, ravnopravnost žena sa muškarcima, kako u političkom životu zemlje tako i u svim oblastima društvene djelatnosti, izborna prava svim građanima koji su navršili 18 godina života, zaštitu boraca narodno-oslobodilačke borbe, pravno jamstvo svakom građaninu.

Sloboda, nadalje, zahtijeva neovisnost i preuzimanje odgovornosti koju Jugosloveni pokazuju poštujući donesenu Deklaraciju.

Slobodu nisu dobili na poklon, nego su je osvojili ustrajnošću, odgovornošću i vjerom u ljude. Komunistička partija je pomogla da što više ljudi otkrije da je njihova, izazovna stvarnost predmet koji oni mijenjaju i time pomogla da se uđu u borbu i dođu do rezultata i razvoja društva. To je pravi pokazatelj uključenosti ljudi za vlastito oslobođenje.

I to je ono čemu se građani Bosne i Hercegovine moraju vratiti uprkos postfašizmu koji je zavladao cijelim svijetom.

Sa željom da u narednim godinama cijela država uoči značaj ZAVNOBIH-a, kako bi ponovo iz pozicije potlačenog došli u poziciju oslobođenog, jer jedino snaga koja dolazi iz slabosti obeshrabrenih može biti dovoljno velika da oslobodi i potlačene i tlačitelje.

Uz posebnu želju da u borbi za vraćanjem humanosti potlačeni ne postanu tlačitelji tlačitelja.

Staša Vukasović

Collections

Objava